

ปฐกคตตติสสตุเถร วตถุ ฯ

“อจิริ วตยั กาโยติ อิมั ธมฺมเทสนัน สตุถา สาวตถึยั
วิหรนุโต ปฐกคตตติสสตุเถร อารพภ กเถสิ ฯ

พระพุทธรเจ้าทรงพยาบาลและแสดงธรรม

(หน้า ๑๔๕-๑๔๗) เอโก กิร สาวตถึวาสี - นีรตถัว กลิงฺกรนฺติ)

เอโก กิร สาวตถึวาสี กุลปฺตุโต สตุถุ สนฺติเก ธมฺมกถั
สุตฺวา สาสเน อูรั ทตฺวา ปพฺพชฺโชโต ลทฺฐปสมฺปโท ติสฺสตุเถโร
นาม อโหสิ ฯ กจฺจนฺเต กจฺจนฺเต กาเถ, ตสฺส สรีเร โรโค
อุทปาติ ฯ สาสปมตฺติโย ปิพกา อฏฺฐหีสฺสุ ฯ ตา อณฺุพฺพเพน มุคฺคมตฺตา
กาพายมตฺตา โกลฏฺฐิมตฺตา อามลกมตฺตา เพลฺลวมตฺตา หุตฺวา
ปภิชฺชีสุ ฯ สกถสรีรั ฉิทฺทาวฉิทฺท อโหสิ ฯ ปฐกคตตติสฺสตุเถโร-
เตวฺวสฺส นามํ อุทปาติ ฯ อถสฺส อปรภาเค อฏฺฐินี ภิชฺชีสุ ฯ โส
อปฺปฏฺฐคฺคิโย อโหสิ ฯ นิวาสนปารุปนํ ปุพฺพโลหิตมกฺขิตํ ชาลปฺวสทิสํ
อโหสิ ฯ สทฺธิวิหาริกาทโย ปฏฺฐคฺคิตุํ อสกุโณตฺตา ฉทฺทथยีสฺสุ ฯ โส
อนาโถ หุตฺวา นิปชฺชิ ฯ

พุทฺธานนฺจ นาม เทว วาเร โลกโวโลกนํ อวิชฺหิตํ โหติ;
ปจฺจุสกาเถ โลกํ โวลเณตฺตา จกฺกวาพมฺขวฏฺฐิตฺโต ปฏฺฐาย คณฺธ-
กฺกุโถมุขํ ฅาณํ กตฺวา โอลเณตฺติ, สายํ โอลเณตฺตา คณฺธกฺกุโธ
ปฏฺฐาย พาหิรามุขํ ฅาณํ กตฺวา โอลเณตฺติ ฯ ตสฺมี ปน
สมเย ภควโต ฅาณชาลสฺส อนฺโต ปฐกคตตติสฺสตุเถโร ปญฺญายิ ฯ
สตุถา ติสฺสสฺส ภิกฺขุโน อรหตฺตสฺส อุปนิสฺสยํ ทิสฺวา “อัย
สทฺธิวิหาริกาทิหิ ฉทฺททิโต, อิทานิสฺส มํ จเปตฺวา อญฺญํ ปฏฺฐิสรณํ

นตถิติ คนธกฏิตโต นิกขมิตวา วิหารจาริกัม จรมาโน วีย อคคิสาลัม
 คนตวา อุกขลึ โธวิตวา อุทกัม ทตวา อุทฐนัม อาโรเปตวา อุทกสส
 ตตตภาวัม อากมยมาโน อคคิสาลายเมว อฏจาสิ, ตตตภาวัม ชานิตวา
 คนตวา ติสสภิกขุโน นิปนฺนมลฺลจกโกฏฺฐิยํ คณฺหิ ฯ ตทา ภิกขุ “อเปถ
 ภนฺเต, มยํ คณฺหิสฺสามาติ มลฺลจกัม คเหตุวา อคคิสาลัม อานยีสฺสุ ฯ
 สตถา อมฺพณกัม อาหาราเปตวา อุณฺโหนทกัม อาสิณฺจิตฺวา เตหิ ภิกขุหิ
 ตสฺส ปารุปนํ คาหาเปตวา อุณฺโหนทเกน มทฺทาเปตวา อาตเป
 วิสฺสชฺชาเปสิ ฯ อถสฺส สนฺติเก จตฺวา ตํ สรீรํ อุณฺโหนทเกน เตเมตฺวา
 ตสฺส สรீรํ ฆมฺสิตฺวา นหาเปสิ ฯ ตสฺส นหฺนปริโยสาเน ปารุปนํ
 สุกฺขิ ฯ อถ นํ ตํ นิวาสาเปตวา นีวตฺถกาสาวั อุทเกน มทฺทาเปตวา
 อาตเป วิสฺสชฺชาเปสิ ฯ อถสฺส คตฺเต อุทเก ฉินฺนมตฺเต, ตํ สุกฺขิ ฯ โส
 เอกํ กาสาวั นิวาเสตฺวา เอกํ ปารุปีตฺวา สลฺลหุคฺคสรีโร เอกคฺค
 จิตฺโต หุตฺวา มลฺลจเก นิปชฺชติ ฯ สตถา ตสฺส อุสฺสีสเก จตฺวา
 “ภิกขุ อยํ ตว กาโย อเปตฺวิญญาโณ นิรฺูปกาโร หุตฺวา กลิงฺคร
 วีย ปจฺวียํ สยิสฺสตีติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

“อจิริ วตฺยํ กาโย ปจฺวี อธิเสสฺสตี
 จฺจุทฺโท อเปตฺวิญญาโณ นิรฺตุถํว กลิงฺครนฺติ ฯ

ตตถ อจิริ วตฺยํ: ภิกขุ น จิรฺสฺเสวายํ กาโย ปจฺวี
 อธิเสสฺสตี อิมิสฺสา ปกตฺติสยเนน สยิตาย ปจฺวียา อุปฺริ สยิสฺสตี ฯ
 จฺจุทฺโทติ: อปฺวิทฺโธ อปคตฺวิญญาณตฺตาย ตฺจฺจโน หุตฺวา เสสฺสตีติ
 ทสฺเสตี ฯ ยถากิ? นิรฺตุถํว กลิงฺครนฺติ: นิรฺูปกาโร นิรฺตุถกัม กฏฺจขณฺทํ
 วีย ฯ ทพฺพสมฺภารตฺถิกา หิ มนุสฺสา อรณฺถํ ปวีสิตฺวา อุชฺกัม

อุชุกสณฺหาเนน วงฺกั วงฺกสณฺหาเนน ฉินฺทิตฺวา ทพฺพสมฺภาร์
คณฺหฺนฺติ, อวเสสํ ปน สฺสูริณฺจ ปฺพุตฺติณฺจ อสฺสารณฺจ คณฺจิกฺขาตณฺจ
ฉินฺทิตฺวา ตตฺถเณว จฺนฺทฺเทณฺติ; อณฺเณ ทพฺพสมฺภาร์ตฺติกา อากฺนฺตฺวา
ตํ คเหตุวฺวา อากฺงฺขนฺตฺวา นาม นฺตฺถิ, ตํ โอลฺลเกตฺวา อตฺตโน
อุปการกเมว คณฺหฺนฺติ; อิตฺรํ ปจฺวีคตเมว โหติ, ตํ ปน เตน เตน
อุปายเณ มณฺจปฺปฏิปาทกํ วา ปาทกจฺลิกํ วา ผลกปฺิจกํ วา กาทฺตุ
สฺกกาปํ ภาเวยฺ; อิมสฺมึ ปน อตฺตภาเว ทฺวตฺตํสํย โภจฺจาเสสฺ
เอกโภจฺจาโสปี มณฺจปฺปฏิปาทกาทิวเสณ วา อณฺเณน วา อุปการ-
มุเขน คยฺหุปโค นาม นฺตฺถิ, เกวลํ นิริตฺถํว กฺลิ่งฺครํ อัย กายो
อปคตฺวิณฺญาณํ กติปาหฺสฺเสว ปจฺวิยํ เสสฺสตีติ ฯ

บุพพกรรมของพระติสสะ

(หน้า ๑๔๘-๑๔๙ เทสนาวสานะ - ปุติคตตติสสตุเถโร วตฺถุ)

เทสนาวสานะ ปุติคตตติสสตุเถโร สห ปฺภิสฺมฺภิทาหิ อรหตฺตํ
ปาปฺุณฺติ ฯ อณฺเณปี พฺหุ โสตาปนฺนาทโย อเหตุํ ฯ เถโรปี อรหตฺตํ
ปตฺวา ปรีนฺนิพฺพายิ ฯ สตฺถา ตสฺส สรีริกฺจจํ การาเปตฺวา ธาตุโย
คเหตุวฺวา เจตฺยํ การาเปสิ ฯ

ภิกฺขุ สตฺถาร์ ปุจฺฉิสฺสุ “ภนฺเต ปุติคตตติสสตุเถโร กุหิ
นิพฺพตฺโตติ ฯ “ปรีนฺนิพฺพุโต ภิกฺขเวติ ฯ “ภนฺเต เอวรฺุปฺสฺส อรหตฺตฺ-
นฺิสฺสยสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุโน กิการณํ คตฺตํ ปุติกํ ชาตํ, กิการณํ
อภฺุจฺฉินิ ภินฺนานิ, กิมสฺส การณํ อรหตฺตสฺส อุปนฺิสฺสยภาวํ ปตฺตนฺนฺติ ฯ
“ภิกฺขเว สพฺพเมตํ เอตสฺส อตฺตนา กตกมฺเมเน นินฺพุตฺตนฺนฺติ ฯ “กึ ปน
เตน ภนฺเต กตนฺนฺติ ฯ “เตนหิ ภิกฺขเว สฺสุณฺนาถาติ อตีตํ อหาริ:

อยํ กสฺสปสมฺมาสมฺพุทฺธกาเล สากุณฺโณ หุตฺวา พหู สกุณฺเ
 วจิตฺวา อีสฺสรชนํ อุปลฺภฺจฺหิ, เตสํ ทินฺนาวเสเส วิภิกฺกณฺณาติ,
 “วิภิกฺกณฺณวเสเส มาเรตฺวา จปิตา ปุตฺติกา ภวิสฺสนฺตฺติติ ฯ ยถา อุปล
 ปตฺติตุํ น สกุโณนฺติ; ตถา เตสํ ชงฺฆมฺภฺจฺฉินฺนิ จ ปกฺขมฺภฺจฺฉินฺนิ จ
 ภินฺนุทิตฺวา ราสี กตฺวา จเปสิ ฯ เต ปุณฺทิวเส วิภิกฺกณฺณาติ, อติพฺหุณฺ
 ลทฺธกาเล อตฺตโน อตฺถาย ปจาเปสิ ฯ ตสฺส เอกทิวสํ รสโฆชน
 ปกฺเก, เอโก จีณฺณสวสฺส ปิณฺนทาย จรฺนุโต ตสฺส เคหทฺวาร
 อฏฺฐจาสิ ฯ โส เถโร ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวา “มยา พหู ปาณ
 มาริตา’ อยุโย จ เม เคหทฺวาร จิตฺ, อนฺโตเคเห จ รสโฆชนํ
 สํวิชฺชติ, ปิณฺนทปาตมสฺส ทสฺสามีติ ตสฺส ปตฺตํ อาทาย ปุเรตฺวา
 รสปิณฺนทปาตํ ทตฺวา เถโร ปญฺจปตฺติภฺจฺฉิตฺเตน วนฺทิตฺวา “ภนฺเต
 ตุมฺเหหิ ทิฏฺฐธมฺมสฺส มตฺถกํ ปาปุณฺเณยฺยนฺติ อาห ฯ เถโร “เอวํ
 โหตุติ อนฺนโมทนํ อกาสิ ฯ

ภิกฺขเว ตทา ติสฺสสฺส กตฺกมฺมวเสเนว เอตํ ติสฺสสฺส
 นิปฺพนฺนํ สกุณฺณํ อฏฺฐิภทฺทนิสฺสนฺนทฺเทน ติสฺสสฺส คตฺตํ ปุตฺติกํ
 ชาตํ, อฏฺฐิฉินฺนิ จ ภินฺนฺนํ; จีณฺณสวสฺส รสปิณฺนทปาตทฺทานนิสฺสนฺนทฺเทน
 อรหฺตฺตํ ปตฺโตติ ฯ

ปุตฺติคตฺตตฺติสฺสสฺสเถร วตฺถุ ฯ
